

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง อำนาจสอบสวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
และพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ

กรมสอบสวนคดีพิเศษ ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ยธ ๐๘๐๐/๖๓๐ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๔๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กรมสอบสวนคดีพิเศษขอหารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจสอบสวนของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ ตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ ว่า ในกรณีที่มีผู้ร้องทุกข์หรือกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเนื่องมาจากมีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ตามมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และพนักงานสอบสวนได้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามมาตรา ๘๙ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้ว ต่อมาคณะกรรมการคดีพิเศษมีมติให้คดีดังกล่าวเป็นคดีพิเศษที่จะต้องสืบสวนและสอบสวนตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงขอหารือว่า พนักงานสอบสวนคดีพิเศษจะมีอำนาจสอบสวนผู้ต้องหาในคดีที่ส่งเรื่องไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว ได้หรือไม่ เพียงใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้พิจารณาข้อหาดังกล่าวรวมทั้งได้รับฟังคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงยุติธรรม (กรมสอบสวนคดีพิเศษ) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด และผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แล้ว โดยผู้แทนกระทรวงยุติธรรม (กรมสอบสวนคดีพิเศษ) ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า กรณีตามปัญหาที่หารือเกิดขึ้นจากเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ทำร้ายร่างกายผู้ต้องหาในคดีอาญา และได้มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ พนักงานสอบสวนจึงส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา ต่อมาผู้ร้องทุกข์หรือกล่าวโทษในคดีนี้ได้ไปกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนคดีพิเศษให้ดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐคนดังกล่าวในความผิดอาญาฐานทำร้ายร่างกายจนเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัสตามมาตรา ๒๙๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา เพิ่มเติมขึ้นอีก โดยอาศัยการกระทำเดียวกับการกระทำความผิดอาญาที่พนักงานสอบสวนได้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว หลังจากนั้นคณะกรรมการคดีพิเศษได้มี

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑/๐๘๒๖ ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๔๘ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

มติให้คดีดังกล่าวเป็นคดีพิเศษที่จะต้องสืบสวนและสอบสวนตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษฯ กรมสอบสวนคดีพิเศษจึงมีปัญหาว่า พนักงานสอบสวนคดีพิเศษจะมีอำนาจสอบสวนผู้ต้องหาในคดีนี้เฉพาะความผิดอาญาฐานทำร้ายร่างกายจนเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัส ได้หรือไม่เพียงใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) เห็นว่า โดยที่มาตรา ๓๐๑ (๓)^๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฯ กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นองค์กรซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ด้วยเหตุนี้ มาตรา ๘๔^๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ จึงกำหนดให้บุคคลที่ต้องการการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม สามารถยื่นคำกล่าวหาเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ดังกล่าวได้โดยตรง หรือในกรณีที่มีผู้เสียหายร้องทุกข์หรือกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนเพื่อให้ดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๘๙^๓ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน อันเนื่องมาจากมีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดในฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมนั้น พนักงานสอบสวนจะต้องส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ เพื่อที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงและมีคำวินิจฉัยให้ดำเนินการกับคดีดังกล่าวต่อไป หรือหาก

^๑ มาตรา ๓๐๑ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๑.ล๑

๑.ล๑

(๓) ไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม เพื่อดำเนินการต่อไป ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๑.ล๑

๑.ล๑

^๒ มาตรา ๘๔ การกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่บุคคลตามมาตรา ๖๖ ว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ให้ผู้ถูกกล่าวหายื่นคำกล่าวหาเป็นหนังสือลงลายมือชื่อของตนต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เกินสองปี

^๓ มาตรา ๘๙ ในกรณีที่มีผู้เสียหายได้ร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่บุคคลตามมาตรา ๖๖ อันเนื่องมาจากได้กระทำการตามมาตรา ๘๔ ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษเพื่อจะดำเนินการตามบทบัญญัติในหมวดนี้ ในการนี้หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วเห็นว่าเรื่องดังกล่าวมิใช่กรณีตามมาตรา ๘๔ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องกลับไปยังพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป

คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วเห็นว่ามิใช่เรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็จะส่งเรื่องกลับไปยังพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป ฉะนั้น จึงเป็นกรณีที่กฎหมายกำหนดกระบวนการพิจารณาคดีสำหรับความผิดที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นการเฉพาะ ซึ่งทำให้พนักงานสอบสวนไม่มีอำนาจดำเนินการในคดีที่มีลักษณะตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายดังกล่าว

เมื่อข้อเท็จจริงตามข้อหาหรือปรากฏว่า มีผู้ร้องทุกข์หรือกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน เพื่อให้ดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ทำร้ายร่างกายผู้ต้องหาและเป็นมูลเหตุที่พนักงานสอบสวนตั้งข้อหาว่ากระทำความผิดต่อหน้าที่ราชการซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. พนักงานสอบสวน จึงได้ส่งคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว เรื่องนี้จึงอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะมีมติให้ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามมาตรา ๘๙^๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ ด้วยเหตุนี้ การที่พนักงานสอบสวนคดีพิเศษจะดำเนินการสอบสวนเพื่อพิจารณาการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นอีกในความผิดฐานทำร้ายร่างกาย จึงเป็นการสอบสวนในการกระทำความผิดเกี่ยวกับคดีที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะต้องพิจารณาเสียก่อนว่าการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดเช่นนั้นจะอยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือไม่ ฉะนั้น ในขณะที่พนักงานสอบสวนคดีพิเศษจึงยังไม่อาจดำเนินการสอบสวนในระหว่างที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังมิได้มีมติในเรื่องนี้ได้

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จਾਲะ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กรกฎาคม ๒๕๕๘

^๔ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น